

Klankbordgroep Natuurvisie Noordlaarderbos en Vijftig Bunder

Verlag eerste bijeenkomst, 12 februari 2013

Opening

Elf leden van de klankbordgroep hebben zich verzameld in het Nivonhuis 'De Hondsrug' aan de Duinweg in Noordlaren, om met elkaar en met de twee aanwezige medewerkers van Natuurmonumenten van gedachten te wisselen over de toekomst van het Noordlaarderbos en De Vijftig Bunder. De avond wordt voorgezeten door Piet van Dijk, lid van de Districtscommissie Groningen. De Districtscommissies (in elke provincie een) vormen binnen de Vereniging Natuurmonumenten de spreekbuis van de leden.

Aanleiding en doel

Van Dijk memoreert de aanleiding voor en het doel van de bijeenkomst. Natuurmonumenten gaat een Natuurvisie opstellen voor het gebied van Noordlaarderbos en Vijftig Bunder. Daarin komt te staan welke ontwikkeling de vereniging voor dit gebied voor ogen heeft in de periode tot 2030 en welke maatregelen zij wil nemen om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Deze visie wil Natuurmonumenten opstellen in overleg met de bewoners van het gebied. Na drie open informatiebijeenkomsten voor alle omwonenden is deze klankbordgroep gevormd, die het opstellen van de visie gaat begeleiden.

Deze eerste bijeenkomst dient vooral om de agenda voor de vervolgbijeenkomsten te bepalen. Welke onderwerpen leven er bij de leden van de klankbordgroep, wat zien zij als de belangrijkste waarden van het gebied, welke wensen hebben zij voor de toekomst en welke kansen, knelpunten en bedreigingen zien zij?

Inventarisatie wensen en knelpunten

Na een korte kennismakingsronde krijgen de aanwezigen twee vragen voorgelegd:

- Welke drie dingen wilt u in elk geval behouden?
- Welke drie dingen zou u graag willen veranderen?

Om de ideeënvorming op gang te brengen gaat men in twee groepjes met elkaar om de tafel, maar de antwoorden zijn individueel. Ze worden genoteerd op gele memostickers, die vervolgens worden gegroepeerd. Na een korte pauze worden de uitkomsten besproken in de groep als geheel.

Recreatie

Veel aandacht van de klankbordgroep gaat uit naar het thema recreatie, en dan met name in relatie tot de wens om de rust in het gebied te behouden of te versterken. Daarvan getuigen opmerkingen als 'zandwegen autoluw maken', '30 km per uur op de zandwegen', 'wren crossmotoren', 'recreatiedruk niet intensiveren', 'kiezen voor natuurgenietende recreant'. In de bespreking komen specifiek de problemen aan de orde die mountainbikers en ruiters veroorzaken. Zij rijden paden kapot en bezorgen de natuurgenietende recreant overlast. Als mogelijke oplossing wordt voorgesteld de optie van een alternatieve route over de es te verkennen. Wat ook zou kunnen bijdragen aan een oplossing is herstel van de oude paden van voor de markenscheiding, die de natuurlijke hoogten in het terrein volgden, als alternatief voor de latere, rechte paden die het reliëf doorsnijden. Verder wordt gesuggereerd de regels met tijdelijke (seizoensgebonden) borden aan te geven, bijvoorbeeld 'honden aan de lijn, er zijn reekalfjes'.

Een plek aan de Tienelsweg wordt als mogelijke nieuwe parkeerplaats en startpunt van routes/excursies geopperd. Nu staat alleen de Pollse laan op de website van Natuurmonumenten als parkeerplek genoemd; spreiding is gewenst.

Naast het weren van negatieve invloeden zijn er ook wensen voor nieuwe of betere recreatiemogelijkheden. Meer ruimte voor kinderen is daarvan een belangrijke. Zo is er de suggestie om het terreintje achter het NIVON-huis als speelbos in te richten. Andere suggesties: speelaanleidingen creëren in de graslandjes langs de Duinweg; samenwerking zoeken met scholen om kinderen natuur te leren ontdekken.

Samenhang en samenwerking met omgeving

Verscheidene aanwezigen wijzen op de noodzaak om de eigendommen van Natuurmonumenten in samenhang met de omgeving (de essen, het beekdal van de Drentsche Aa) te bekijken en om de samenwerking met andere partijen in de omgeving te zoeken. Genoemd worden de gemeenten, het waterschap, andere natuurorganisaties zoals Staatsbosbeheer, de boeren en boerenorganisaties zoals de Boermarke van Midlaren. Voor de essen worden biologische landbouw en agrarisch natuurbeheer als wensen genoemd. Onduidelijkheid is er over de vele projectjes voor het opknappen en aanleggen van landschapselementen (houtwallen, poelen etc.): welke lopen er nog, is er onderling verband, vindt er overleg plaats?

De overgang naar het beekdal van de Drentsche Aa vergt nadere discussie. Een opmerking op een van de 'geeltjes' luidt 'Geleidelijke overgang van bos naar weiland bij de Aa. Bomen, struiken, kruiden'. Anderzijds wordt juist de scherpe, rechte grens tussen bos en beekdal als landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol gezien. De zandrug die vanuit het bosgebied richting de beek loopt biedt misschien mogelijkheden voor invulling van een 'meer geleidelijke overgang'. Dit moet echter zorgvuldig bekeken worden.

Aankoop door Natuurmonumenten van het Wilde Veen zou een goede zaak zijn. Ook terreintjes ten oosten van het gebied (richting Midlaren) worden aangedragen als te verwerven of in elk geval natuurgericht te beheren. Het gaat om twee lage, natte en daardoor voor de boer moeizaam te bewerken kommen.

Overige

- Op verschillende 'geeltjes' staat verhoging van het waterpeil als wens genoteerd.
- Het onderhoud van sloten vraagt aandacht. Het huidige onderhoud draagt onder meer bij aan de snelle verbreiding van de springbalsemien.
- Behoud van de zandwegen en –paden staat hoog genoteerd als wens. Meerdere leden van de klankbordgroep geven zelfs aan dat ze de bestaande verharding van de Westertse weg ter hoogte van het 'landje van Malle Marie' graag verwijderd zouden zien.
- Voorgesteld wordt om te proberen scholen te betrekken bij het opstellen van de visie. Wat vinden de scholieren belangrijk, wat zijn hun wensen en ideeën voor het gebied?

Afsluiting

Als datum voor de volgende bijeenkomst wordt dinsdag 12 maart gekozen. Tijd en plaats opnieuw 19.30, Nivon-huis 'De Hondsrug'. Roel Douwes (projectleider namens Natuurmonumenten) stelt 'landschap en omgeving' als onderwerp voor.

HvdB 21-02-13

Uitwerking gele memostickers

Recreatie:

- Nieuw: weren crossmotoren in en rond het gebied.
- Nieuw: 30 km per uur op de zandwegen.
- Nieuw: kiezen voor de natuurgenietende recreant.
- Nieuw: bewustwording: waarom geen loslopende honden in het bos? Waarom geen mountainbikers en ruiters op de paden?

- Nieuw: gemotoriseerd verkeer zoveel mogelijk beperken (autoluw maken).
- Nieuw: barrières voor mountainbikers en ruiters.
- Behouden: Noordlaarderbos en Vijftig Bunder: wandelbos en –heide.
- T-splitsing Tolhuisweg/Westertseweg: geen autoparkeerplaats.
- Noordlaarderbos: broedplaats om kinderen de natuur te laten ontdekken.
- Zandpaden autoluw maken.
- Behouden: fiets- en wandelroute met hond.
- Recreatiedruk niet intensiveren.
- Fietspad vanuit de Tolhuisweg naar de school in Noordlaren met langs dit fietspad een meidoornhaag.

Wijzigingen/ zaken die anders moeten/kunnen:

- Waterpeil verhogen.
- Nieuwe dingen: hagen versterken, uitbreiden o.a. meidoorn, sleedoorn etc. Veilige routes, veilige routes. Graslanden van de aangrenzende beekdal, de polder meer divers. Minder raaigras, meer bloemenweides. Kansen voor de weidevogels vergroten.
- Waterpeil omhoog, autoluw maken zandwegen + geen autoverkeer Westertseweg. Weren van mountainbikers in het bos.
- Weren van varkensmest uit Brabant.
- Onderhoud sloten.
- Agrarisch natuurbeheer op de es. Meer dood hout. Samenhang beekdal- bos –heide – es – dorp.
- Biologische landbouw op de es van Noordlaren.
- Geleidelijke overgang van bos naar weiland bij de Aa. Bomen, struiken, kruiden.
- Noordlaarderbos: verwijderen exoten.
- Nieuw: onderzoek waarom het bos zo droog is.
- Graslandjes Duinweg: iets creatiefs voor bedenken.
- Nieuw: oude paden van voor de markenscheiding herstellen.
- Nieuw: eenheid natuur Noordlaarderbos en Madenlanden.
- Samenwerken met boeren in de omgeving.
- Nieuw: meer samenwerking met de andere natuurorganisaties + gemeenten (wisselwerking).

Behouden:

- Rustgebied aan de noord kant. Vijftig bunder karrensporen en grafheuvels. Natuurlijke bosbegroeiing met veel dood hout.
- Rommelige indruk.
- Natuur(waarden).
- Diversiteit in het gebied: bomen, planten, landschapstypen als essen, beekdal bos, agrarisch. Zand- en fietspaden behouden. De belangstelling van de Noord- en Midlaarders voor het wel en wee van het gebied behouden.
- Ik zou de natuur hier willen behouden. Niet teveel er in bezig zijn. Houden zoals het is.
- Cultuurhistorie.
- Behouden: de es, heide, cultuurhistorische sporen.
- Behouden: kleine weilandjes die nu verrommelen, toegankelijkheid, open heideveldjes.
- Zandpaden behouden. Eikenbomen behouden.

Nabespreking:

- Nieuw: meer ruimte voor kinderen; achter NIVON-huis ligt terreintje geschikte voor speelbos. Uitbreiden officiële wandeling naar grafheuvel achter Camping De Bult. Kleine meer randen beheren voor vlinders. Meer open ruimte bij Heiligenbergje.
- Nieuw: betere controle op paarden in Noordlaarderbos.

- Betere voorlichting op panelen.
- Voormalige groeiplaats zevenster beter beheren en ontdoen van opslag.
- Rustgebied Noordlaarderbos ook echt rustgebied laten.
- Kleine geheimzinnige paadjes behouden maar afsluiten voor mountainbikers.
- Behouden: grote afwisseling dal Drentse Aa naar Noordlaarderbos/Vijftig Bunder en landje Malle Marie
- Behouden: open gebied voor iedereen toegankelijk. Noordlaarderbos na houtkap gevarieerd, mooi. Veel verschillende landschapstypen, ook biotypen. Cultuurhistorie aanwezig: grafheuvels, karresporen, essen enz.... Besloten vennen. Kortom de moeite waard.
- Blijven: afwisseling in landschap. De vele dassenburchten. Het laten liggen van dood hout. Diversiteit in begroeiing.
- Behouden: heidevelden. Ruimte recreatie. Begrazing rund / schaaap.
- Nieuw: opruimen dood hout, is te veel. Fietspaden verbeteren.
- Tankgracht opschonen. Asphalt (Tolhuisweg?) eruit.
- Nieuw: overgang bos naar Madelanden beter. Verwerven nieuwe stukken b.v. Wildeveen, Heiveen? Verdroging aanpakken. Parkeren buiten het gebied.
- Aandachtspunt: site Natuurmonumenten: geeft als parkeerplaats Pollseweg. Misschien ook andere plekken aanduiden? (Aan de kant van Vijftig Bunder.)
- Negatief: nieuw: eigenlijk weghalen van negatieve invloeden: geen mountainbikers, geen loslopende honden, niet teveel georganiseerde recreatie aantrekken, geen autoverkeer op zandwegen, Duinweg bestemmingsverkeer, Westertseweg autovrij.
- Aandachtspunt: moet iedereen het recht hebben overal te komen terwijl hij niets bijdraagt? (b.v. geen lid van Natuurmonumenten is)?